ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1951

Vyhlásené: 08.05.1951 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

37.

Vládne nariadenie

zo dňa 3. apríla 1951

o vybudovaní a prevádzke dráh.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 8 ods. 4, § 9 ods. 4, § 11 ods. 3, § 12 ods. 2, § 15 ods. 4, § 16 ods. 6, § 17 ods. 2, § 30 ods. 3, § 36 ods. 4, § 43 ods. 2, § 46 ods. 3, § 48 ods. 3, § 49 ods. 2 a § 54 zákona č. 97/1950 Sb., o dráhach (ďalej len „zákon“):

Prvá časť.
Vybudovanie dráhy.

I. Prípravné práce.

§ 1.

Povolenie na prípravné práce.

(1) Prípravné práce pre stavbu dráhy (jej časti) môžu byť začaté len na povolenie, ktoré vydá Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany.

(2) V žiadosti o povolenie na prípravné práce uvedie žiadateľ smer dráhy, a to vypočítaním najvýznačnejších miest, ktoré má dráha spojovať, označí jej príslušnosť ku skupine dráh, odôvodní jej potrebu a uvedie čas, v ktorom prípravné práce majú byť začaté a dokončené. K žiadosti priloží preukaz o zaradení projekčných prác, potrebných pre prípravu stavebného návrhu dráhy, do plánu projekčných prác, soznam dotknutých miestnych národných výborov a technické podklady potrebné pre posúdenie rozsahu prípravných prác.

(3) Ministerstvo dopravy povoľujúc prípravné práce určí lehotu, v ktorej tieto práce majú byť vykonané; v odôvodnených prípadoch ju môže predĺžiť.

§ 2.

Vykonávanie prípravných prác.

(1) Ten, kto vykonáva prípravné práce, oznámi včas ich začatie dotknutým miestnym národným výborom, ktoré o tom upovedomia vlastníkov nehnuteľností (iných oprávnených).

(2) Osoby, vykonávajúce prípravné práce, preukážu svoje oprávnenie na vstup do závodov a na nehnuteľnosti preukazom, ktorý vydá Ministerstvo dopravy, pokiaľ osobitné predpisy neurčia ďalšie podmienky; tieto osoby sú povinné chrániť čo najviac majetok a zachovať mlčanlivosť o všetkých veciach, o ktorých sa dozvedely pri svojej činnosti.

II. Prejednanie stavebného návrhu.

§ 3.

Začatie prejednania.

(1) Stavebný návrh dráhy (jej časti) prejedná a povolenie na uskutočnenie stavby (§ 7) vydá pre dráhy celoštátne, pre ostatné dráhy pre prepravu verejnú, prevádzané Československými štátnymi dráhami, národným podnikom (ďalej len „národný podnik ČSD“), pre dráhy pre prepravu neverejnú, z ktorých je možný priamy prechod vozidiel na uvedené dráhy, a pre dráhy vojenskej správy Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany, pre ostatné dráhy krajský národný výbor po dohode s vojenskou správou (ďalej len „povoľujúce orgány“).

(2) Žiadosť o prejednanie stavebného návrhu musí byť odôvodnená a musí v nej byť podaný hospodársky rozbor navrhovanej dráhy.

(3) Ministerstvo dopravy žiadosť postúpi po dohode so Štátnym úradom plánovacím a Ministerstvom národnej obrany, krajský národný výbor po dohode s vojenskou správou. Ak bude žiadosť uznaná za spôsobilú na ďalšie prejednanie, predloží žiadateľ podrobný stavebný návrh dráhy; ak bude na to vyzvaný, predloží predtým všeobecný stavebný návrh dráhy na predchádzajúce prejednanie.

§ 4.

Všeobecný stavebný návrh.

(1) Povoľujúci orgán prejedná všeobecný stavebný návrh komisionálne, a to zpravidla v sídle krajského národného výboru, za účasti zástupcov vojenskej správy, dotknutých krajských a okresných národných výborov a tých ďalších orgánov verejnej správy, ktorých by sa mohol obsah všeobecného stavebného návrhu dotknúť; pritom zistí sa aj stanovisko žiadateľa a najvýznačnejších záujemcov, ktorých prizve krajský národný výbor.

(2) Účelom konania je zistiť, či je zamýšľaná stavba dráhy v súlade s územným plánom, ako vyhovuje dôležitým záujmom všeobecným, najmä záujmu účelného a hospodárneho vybudovania dopravy vcelku, záujmom ochrany prírody, krajiny a pamiatok, ako i záujmom zdravotným, a prejednať základné veci hospodárske (preskúšať hospodársky rozbor návrhu) i technické (určiť všeobecné vedenie trasy, polohu a pomenovanie staníc a pod.).

(3) Podľa výsledkov komisionálneho prejednania povoľujúci orgán buď nariadi doplnenie alebo zmenu všeobecného stavebného návrhu alebo rozhodne, že stavebný návrh dráhy sa má prejednať v konaní podľa §§ 5 až 7; v tom prípade vyzve žiadateľa, aby predložil podrobný stavebný návrh.

§ 5.

Podrobný stavebný návrh.

Ak uzná povoľujúci orgán po dohode s vojenskou správou, že predložený podrobný stavebný návrh je spôsobilý na prejednanie, schváli ho predbežne a prejedná ho zpravidla v miestnom vyšetrení.

§ 6.

Miestne vyšetrenie.

(1) V miestnom vyšetrení sa zisťuje, v akej podobe vyhovuje dráha všeobecnému záujmu, ako budú dotknuté iné podniky a činnosti, ako i susedný majetok, najmä ktoré nehnuteľnosti a práva budú pre stavbu potrebné a ako bude zabezpečená ochrana dráhy a jej okolia najmä proti nebezpečenstvu požiaru; pritom sa určí i rozsah cudzích investícií. Ak sa nekoná pred miestnym vyšetrením konanie podľa § 4, zistia sa v ňom i okolnosti uvedené v § 4 ods. 2.

(2) Ak to dovoľuje povaha veci, bude s miestnym vyšetrením spojené i konanie predchádzajúce rozhodnutiu o spornom vodnom práve, o povolení odberu vody a svádzaní odpadových vôd a o využití vodnej sily.

(3) Čas a miesto miestneho vyšetrenia určí krajský národný výbor, ktorý prostredníctvom okresných národných výborov upovedomí o tom žiadateľa a tých, práva ktorých môžu byť obsahom podrobného stavebného návrhu dotknuté (záujemcov); záujemcov pritom upozorní, že pripomienky a námietky môžu podať najneskoršie pri miestnom vyšetrení, inak že sa na ne nebude prihliadať.

(4) Miestne vyšetrenie sa vykoná komisionálne za účasti zástupcov úradov (orgánov) vymenovaných v § 4 ods. 1, ako i za účasti zástupcov dotknutých miestnych národných výborov.

(5) Pri miestnom vyšetrení budú odmietnuté námietky a pripomienky, ktoré nesúvisia s prejednávaným stavebným návrhom, a požiadavky a námietky, ktoré sú v rozpore s normalizovanými úpravami a určenou technickou jednotnosťou. Ostatné požiadavky, pripomienky a námietky sa podrobne preskúmajú; ak nedôjde o nich pri miestnom vyšetrení k dohode, rozhodne sa o nich v povolení na uskutočnenie stavby. Požiadavky majetkovej povahy nemôžu byť predmetom miestneho vyšetrenia.

(6) Pri miestnom vyšetrení možno vykonať zmeny podrobného stavebného návrhu, ktorými nie je podstatne zmenená poloha trasy, staníc, zastávok, nákladísk, výhybní a odbočiek na šírej trati, ani sa podstatne nezhoršujú smerové alebo sklonové pomery dráhy alebo nezmenšujú svetlé šírky a výšky objektov a proti ktorým nie sú námietky.

§ 7.

Povolenie na uskutočnenie stavby.

(1) Podľa výsledkov miestneho vyšetrenia vydá povoľujúci orgán po dohode s vojenskou správou rozhodnutie, že stavba dráhy môže byť uskutočnená podľa schváleného podrobného stavebného návrhu, ak bude zaradená do ročného vykonávacieho plánu dopravy a ak budú splnené podmienky určené rozhodnutím alebo osobitnými predpismi (povolenie na uskutočnenie stavby).

(2) Ak bolo s miestnym vyšetrením spojené i konanie vodoprávne (§ 6 ods. 2), pojmú sa do povolenia na uskutočnenie stavby i rozhodnutia o veciach prejednaných v tomto konaní.

(3) Ak neboly pri miestnom vyšetrení vôbec podané námietky a pripomienky, alebo ak sa dosiahla dohoda so záujemcami, poprípade ak došlo pri miestnom vyšetrení len k nepodstatným zmenám podrobného stavebného návrhu (§ 6 ods. 6), môže sa povolenie na uskutočnenie stavby vydať ihneď na mieste.

(4) Povolenie na uskutočnenie stavby možno udeliť i schválením podrobného stavebného návrhu poprípade tým, že je vzaté na vedomosť oznámenie, že stavba bude uskutočnená podľa schválených noriem a vzorových listov.

§ 8.

Zmeny podrobného stavebného návrhu.

Dráhový podnik môže zmeniť podrobný stavebný návrh po udelení povolenia na uskutočnenie stavby len so súhlasom povoľujúceho orgánu, vydaným po dohode s vojenskou správou. Povoľujúci orgán po dohode s vojenskou správou môže aj sám nariadiť zmeny podrobného stavebného návrhu, ak sú potrebné v záujme všeobecnom, najmä v záujme bezpečnosti, pravidelnosti a nerušenosti prevádzky.

§ 9.

Prejednanie stavebných návrhov niektorých druhov dráh.

Stavebné návrhy vedľajších tratí dráh celoštátnych, dráh miestnych, dráh pre prepravu neverejnú a dráh vojenskej správy prejedná povoľujúci orgán po dohode s vojenskou správou podľa ustanovení §§ 3 až 8 s odchýlkami a úľavami primeranými povahe, významu a rozsahu prejednávaných stavieb.

§ 10.

Stavby na dráhe.

(1) Pre prejednanie návrhu stavby na dráhe sa použijú primerane ustanovenia platné pre stavbu dráhy, na ktorej stavba má byť uskutočnená.

(2) Ustanovenia §§ 3 až 9 sa použijú primerane i pre prejednanie návrhov na zriadenie, preloženie alebo zrušenie staníc, zastávok a nákladísk, i keď s ich uskutočnením nebudú spojené nijaké stavebné úpravy.

(3) Ak nastane pochybnosť o tom, či je určitá stavba stavbou na dráhe, rozhoduje úrad (orgán) kompetentný vydať povolenie na uskutočnenie stavby dráhy, na ktorej dotyčná stavba na dráhe má byť uskutočnená, a to po dohode s vojenskou správou.

III. Vyvlastnenie.

§ 11.

Pre vyvlastnenie, najmä pre vyvlastňovacie konanie, pre spôsob a čas platenia náhrady za vyvlastnenie, pre vstup na vyvlastňovanú nehnuteľnosť a pre jej užívanie pred začatím vyvlastňovacieho konania platia obdobne ustanovenia zákona č. 280/1949 Sb., o územnom plánovaní a výstavbe obcí, vládneho nariadenia č. 93/1950 Sb., o výstavbe obcí, ako i predpisov podľa nich vydaných. Ministerstvo dopravy však môže vyhláškou v úradnom liste určiť odchýlky od týchto ustanovení, potrebné vzhľadom na osobitnú povahu stavieb a prevádzky dráh.

Druhá časť.
Pomer medzi dráhami a ich okolím.

I. Ochrana majetku v okolí dráhy pri jej vybudovaní.

§ 12.

(1) Pri budovaní dráhy je dráhový podnik povinný v medziach technickej a hospodárskej účelnosti zabezpečiť nehnuteľnosti a ich príslušenstvá proti nepriaznivým účinkom budovania, udržovania a prevádzky dráhy.

(2) Ochrana proti požiaru sa robí len pri dráhach, s prevádzkou ktorých je spojené nebezpečenstvo požiaru, a to v priestore, obmedzenom myslenou strechou so sklonom rovín 1 : 3, hrebeň ktorej prebieha vo výške 10 m nad osou koľaje (pri dráhach viackoľajných nad osami krajných koľají) a svislými plochami vedenými vo vodorovnej vzdialenosti 30 m od osi koľaje (pri dráhach viackoľajných od osí krajných koľají). V tomto požiarnom priestore musia byť proti požiaru zabezpečené aj hnuteľné veci, ak nebude účelnejšie z požiarneho priestoru ich vôbec odstrániť.

(3) S prihliadnutím na miestne a prevádzkové pomery môžu byť pri prejednávaní stavebného návrhu povolené odchýlky od požiarneho priestoru.

II. Styk dráhy s inou dráhou.

§ 13.

(1) Križovatky dráhy s inou dráhou smú byť zriaďované len mimo úrovne koľají; iba miestne dráhy a dráhy pre neverejnú prepravu môžu sa navzájom križovať v úrovni koľají. Pri mimoúrovňovom krížení spravuje a udržuje nadcestie ten dráhový podnik, dráha ktorého ide ponad.

(2) Ak sa nedohodnú dráhové podniky o styku svojich dráh a úprave vzájomných pomerov z toho vznikajúcich, rozhodne Ministerstvo dopravy.

III. Styk dráhy s pozemnými komunikáciami.

§ 14.
Náhradné komunikácie.

(1) Ak je vybudovaním dráhy prerušená alebo inak dotknutá verejná pozemná komunikácia, bude táto komunikácia - a to len ak to bude potrebné - znovuzriadená alebo preložená, poprípade bude za ňu zriadená náhradná komunikácia, a to podľa toho, ktorá z týchto úprav bude účelnejšia s hľadiska prevádzky na dráhe i na komunikácii.

(2) Ak bude vybudovaním dráhy znemožnený prístup s pozemku na verejnú pozemnú komunikáciu, je dráhový podnik povinný, ak to bude potrebné, zriadiť iný primeraný prístup.

§ 15.
Križovatky.

(1) Pozemné komunikácie križujú dráhu buď v úrovni koľají (priecestiami a priechodami) alebo mimo úrovne koľají (nadcestiami, lávkami, podcestiami a podchodami).

(2) Nové križovatky pozemných komunikácií s dráhou sa zriaďujú zásadne mimo úrovne koľají a len celkom výnimočne v úrovni koľají.

(3) Doterajšie križovatky v úrovni koľají musia byť postupne podľa plánu nahradzované križovatkami mimo úrovne koľají. Zrušené musia byť križovatky, najmä priecestia a priechody, ktoré stratia svoj význam; aj vykonávanie technicko-hospodárskych úprav pozemkov treba využiť na to, aby bol obmedzený počet križovatiek v úrovni koľají.

§ 16.
Správa a udržovanie križovatiek.

(1) Nadcestie pozemnej komunikácie nad dráhou spravuje a udržuje správca pozemnej komunikácie, podcestie pozemnej komunikácie pod dráhou spravuje a udržuje dráhový podnik; pozemnú komunikáciu pod dráhou (včítane čistenia a osvetľovania) spravuje a udržuje však správca pozemnej komunikácie.

(2) Priecestia (priechody) do vzdialenosti 2,5 m od osi krajnej koľaje spravuje a udržuje dráhový podnik, a to tak, aby nebola rušená cestná premávka. V tomto pásme nesmú byť umiesťované iné než dráhové zariadenia. Dráhový podnik môže po dohode so správcom pozemnej komunikácie spravovať a udržovať pozemnú komunikáciu, križujúcu dráhu, i do vzdialenosti väčšej než 2,5 m od osi krajnej koľaje, ak je to prevádzkove alebo hospodársky účelné.

§ 17.
Zabezpečenie priecestí (priechodov).

(1) O zabezpečení premávky na priecestiach (priechodoch) ohradením, závorami, výstražnými svetelnými zariadeniami, výstražnými krížmi, strážením alebo iným spôsobom rozhodne okresný národný výbor, ak však ide o priecestie cesty I. triedy rozhodne krajský národný výbor. Bude sa pritom spravovať spôsobom prevádzky dráhy, miestnymi pomerami, prehľadnosťou križovatky, hustotou premávky na dráhe a na pozemnej komunikácii a zreteľmi technickej a hospodárskej účelnosti, dbajúc na zásady, ktoré budú ustanovené smernicami (§ 48). Zabezpečenie priecestí týmito spôsobmi vykoná dráhový podnik.

(2) Dráhový podnik i správca pozemnej komunikácie sú povinní sledovať pomery na priecestiach (priechodoch) a dbať, aby sa bezpečnosť na nich nezhoršovala.

(3) Kompetentné národné výbory (odsek 1) vykonávajú za účasti zástupcov dráhového podniku a správcu pozemnej komunikácie pravidelné prehliadky priecestí (priechodov).

§ 18.
Doprava na priecestiach (priechodoch).

Železničná premávka má na označených priecestiach (priechodoch) prednosť pred premávkou na iných pozemných komunikáciách.

§ 19.
Predstaničie a komunikácie vnútri stanice.

(1) Predstaničie je časťou verejnej pozemnej komunikácie, ktorá s ním priamo susedí; je určené predovšetkým pre príchod k dráhe a odchod od nej.

(2) Cesty vnútri stanice nie sú komunikáciami verejnými; pre ich užívateľov platia však predpisy o premávke na verejných cestách.

§ 20.
Vedenie dráhy po verejnej pozemnej komunikácii.

(1) I pre vedľajšie trate dráh celoštátnych a dráhy miestne treba zásadne zriaďovať vlastné teleso. Ak to nie je možné alebo účelné, môže tieto dráhy, najmä miestne dráhy

prevádzajúce mestskú dopravu, užívať verejné pozemné komunikácie, verejné priestranstvá a ochranné hrádze (ďalej len „komunikácie“), ak sú na to tieto komunikácie, hoci po vykonaní úprav, s hľadiska bezpečnosti a plynulosti dopravy spôsobilé.

(2) Ak užíva dráha komunikácie spoločne s cestnými vozidlami, podlieha jej prevádzka, pokiaľ tomu nebráni jej povaha, tiež predpisom o premávke na verejných cestách.

IV. Styk dráhy s inými komunikáciami (vedeniami) a vodami (vodnými dielami).

§ 21.

(1) Pri styku dráhy s elektrickými, plynovými, vodovodnými, parovodnými, kanalizačnými a inými vedeniami, ako aj s vodami (vodnými dielami) treba dbať na bezpečnosť a nerušenosť prevádzky dráhy i stýkajúcej sa komunikácie (vedenia) a vody (vodného diela), ako aj na možnosť ich riadneho udržovania.

(2) Križovatky dráh a elektrických, plynových, vodovodných, parovodných, kanalizačných a iných vedení musia byť uskutočnené v zásade kolmo k osi dráhy, a to tak, aby vedenie netrpelo otrasmi pri premávke na dráhe a aby bola zabezpečená možnosť kontroly stavu vedenia pod alebo nad dráhou.

(3) Ustanovenie § 14 ods. 1 platí obdobne.

V. Styk dráhy s územím, v ktorom sa dobývajú nerasty.

§ 22.

(1) Opatrenie proti vzájomným nepriaznivým dôsledkom stavby a prevádzky dráh a dolovania sa vykoná spôsobom, ktorý vyhovuje všeobecnému záujmu, najmä bezpečnosti, pravidelnosti a nerušenosti prevádzky dráhy i bane.

(2) Styk medzi dráhou a baňou treba upraviť pokiaľ možno už pri udelení banského oprávnenia alebo pri udelení povolenia na uskutočnenie stavby dráhy; inak o spôsobe vykonávaných potrebných opatrení, pokiaľ majú postihnúť dráhy celoštátne, ostatné dráhy pre prepravu verejnú, prevádzané národným podnikom ČSD, dráhy pre prepravu neverejnú, z ktorých je možný priamy prechod vozidiel na uvedené dráhy, ako i dráhy vojenskej správy, rozhodne Ministerstvo dopravy, pokiaľ majú postihnúť iné dráhy, krajský národný výbor, a pokiaľ majú postihnúť banský závod, banský úrad II. stupňa.

VI. Ochrana dráhy pred škodlivou činnosťou v jej okolí.

§ 23.
Všeobecne.

(1) Pozemky v okolí dráhy smú sa užívať len tak, aby to neohrozilo bezpečnosť, pravidelnosť a nerušenosť jej prevádzky.

(2) Vlastníkom pozemkov v okolí dráhy alebo iným osobám oprávneným nakladať s takými pozemkami môže okresný národný výbor na návrh dráhového podniku, ak nedôjde medzi týmto podnikom a vlastníkom (iným oprávneným) k dohode, uložiť, ak to žiada bezpečnosť dráhy a jej prevádzky alebo ochrana proti požiaru potrebná vzhľadom na prevádzku dráhy, obmedzenie v ich užívaní alebo vykonanie potrebných opatrení. Ak bude na také opatrenia potrebné osobitné povolenie (súhlas), rozhodne o nich kompetentný úrad (orgán).

(3) Môžu byť najmä uložené:

a) zákaz takého spôsobu užívania, ktorý by mal za následok sosúvanie pôdy, sosypávanie kameňov, pád predmetov na trať, zatápanie trate alebo tvorenie sa závejov a návejov na dráhe;

b) odstránenie stavieb a zariadení, ktoré bránia rozhľadu na trať alebo s trate, pokiaľ je potrebný na bezpečnosť prevádzky dráhy;

c) zriadenie a udržovanie skypreného pása poprípade protipožiarnej priekopy v lese;

d) osobitný spôsob hospodárenia v lese (napr. vysadzovanie vhodných kultúr v pruhu lesa pozdĺž dráhy).

(4) Vlastník (iný oprávnený) je povinný bez meškania okliesniť alebo vyrúbať stromy a kry, ak je to potrebné na bezpečnosť dráhy a jej prevádzky; ak tak neurobí, rozhodne o jeho povinnosti okresný národný výbor. Ak je nebezpečenstvo v omeškaní, môže potrebné okliesnenie alebo vyrúbanie zariadiť dráhový podnik sám na účet vlastníka (iného oprávneného).

(5) Pri zalesnení pôdy dosiaľ nelesnej ponechá vlastník (iný oprávnený) pozdĺž dráhy primerane široký pruh nezalesnený; o šírke pruhu dohodne sa s dráhovým podnikom. Táto dohoda podlieha schváleniu okresného národného výboru, ktorý tiež rozhodne, ak k nej nedôjde.

§ 24.
Zakázaný priestor.

(1) Priestor, v ktorom je s výnimkou dráhových stavieb zakázané po udelení povolenia na uskutočnenie stavby dráhy čokoľvek stavať (zakázaný priestor), je určený svislými plochami vedenými po obidvoch stranách dráhy vo vodorovnej vzdialenosti 60 m kolmo od osi krajnej koľaje poprípade vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo od hraníc stanice, vždy však najmenej 60 m kolmo od osi krajnej koľaje.

(2) Krajský národný výbor po dohode s vojenskou správou môže povoliť výnimky zo zákazu podľa odseku 1, určiac primerané podmienky. Stavby takto povolené musí vlastník v prípade potreby na svoj náklad odstrániť; ani jemu ani iným oprávneným neprislúcha nárok na náhradu škody, ktorá by vznikla stavbou, udržovaním alebo prevádzkou dráhy na objektoch postavených v zakázanom priestore a na predmetoch v nich uložených.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nevzťahujú na miestne dráhy prevádzajúce mestskú dopravu.

§ 25.
Podniky v okolí dráhy.

Pri povoľovaní podnikov, prevádzkou ktorých by mohla byť ohrozená dráha, ako sú najmä kameňolomy, hliniská, pieskovne, skladištia minerálnych olejov, výrobne a skladištia výbušnín, treba dbať na bezpečnosť a nerušenosť prevádzky dráhy. O tom, aké opatrenia sú v takých prípadoch potrebné na zaistenie bezpečnosti a nerušenosti prevádzky dráhy, vypočuje kompetentný úrad (orgán) pred udelením povolenia dráhový podnik.

Tretia časť.
Uvedenie dráhy do prevádzky.

§ 26.

Povolenie na dopravu na dráhe v stavbe.

(1) Povolenie na pomocnú dopravu na dráhe, ktorá je v stavbe, vydá krajský národný výbor.

(2) Pred udelením povolenia krajský národný výbor poprípade vyšetrením na mieste zistí, či je bezpečnosť pomocnej dopravy zaistená.

§ 27.
Povolenie na začatie prevádzky.

(1) Povolenie na začatie prevádzky na vybudovanej dráhe vydá krajský národný výbor.

(2) Vydaniu povolenia na začatie prevádzky predchádzajú podľa potreby tieto skúšky a prehliadky:

a) preskúšanie zabezpečení proti nebezpečenstvu požiaru,

b) preskúšanie opatrení na ochranu mimodráhových elektrických vedení,

c) prvá hlavná prehliadka mostov a pokiaľ ide o mosty na vybudovaných cestách a o cestné mosty poprípade aj zaťažkávacia skúška,

d) predbežná technická revízia tých zariadení dráhy, preskúšanie ktorých pri technicko-bezpečnostnej skúške by pre ich zložitosť nebolo vhodné,

e) technicko-bezpečnostná skúška.

(3) Preskúšanie zabezpečení proti nebezpečenstvu požiaru vykoná okresný národný výbor za účasti miestnych národných výborov, ostatné skúšky a prehliadky uvedené v odseku 2 krajský národný výbor.

(4) Skúšky a prehliadky uvedené v odseku 2 vykonajú národné výbory na žiadosť dráhového podniku za účasti jeho i záujemcov.

(5) Podľa výsledku predbežných skúšok a prehliadok vydá krajský národný výbor povolenie na začatie prevádzky. Toto povolenie môže udeliť s výhradou dodatočného preskúšania jednotlivých stavieb a zariadení, ktoré nemohly byť preskúšané pri predbežnej technickej revízii alebo technicko-bezpečnostnej skúške, alebo ktoré bude vhodné preskúšať až po určitej dobe užívania.

§ 28.
Dodatočná technická revízia.

Ak bolo povolenie na začatie prevádzky vydané s výhradou podľa ustanovenia § 27 ods. 5, vykoná krajský národný výbor na žiadosť dráhového podniku poprípade z úradnej moci dodatočnú technickú revíziu, len čo sa splnia predpoklady pre jej vykonanie.

§ 29.
Odovzdanie pozemných komunikácií, vôd a vodných diel.

Časti pozemných komunikácií, na ktorých boly podľa povolenia na uskutočnenie stavby uskutočnené zmeny a úpravy, náhradné komunikácie, ako i vody a vodné diela, ktoré boly podľa toho istého rozhodnutia preložené alebo upravené dráhovým podnikom, odovzdá dráhový podnik

ihneď po dokončení úpravy do správy a udržovania tomu, kto ich dosiaľ spravoval, poprípade tomu, kto je na to určený v prejednanom podrobnom stavebnom návrhu.

§ 30.
Oznámenie o začatí prevádzky.

Dráhový podnik oznámi začatie prevádzky na dráhe krajskému národnému výboru, Ministerstvu dopravy a Ministerstvu národnej obrany a predloží im do 3 mesiacov plány a iné doklady (§ 48).

§ 31.
Uvedenie do prevádzky niektorých druhov dráh a stavieb na dráhe.

Uvedenie do prevádzky vedľajších tratí dráh celoštátnych, dráh miestnych, dráh pre neverejnú prepravu, ako i stavieb na dráhe sa prejedná podľa ustanovení §§ 26 až 30 s odchýlkami a úľavami primeranými povahe, významu a rozsahu prejednávaných stavieb.

§ 32.

Ustanovenia pre dráhy prevádzané národným podnikom ČSD a pre dráhy vojenskej správy.

(1) Ustanovenia §§ 26 až 31 platia pre dráhy prevádzané národným podnikom ČSD s tým, že tento národný podnik vykoná - s výnimkou preskúšania zabezpečení proti nebezpečenstvu požiaru a preskúšania opatrení na ochranu mimodráhových elektrických vedení - potrebné preskúšania a prehliadky svojimi vlastnými orgánmi. Priaznivý výsledok týchto preskúšaní a prehliadok nahradzuje potrebné povolenia. Plány a iné doklady (§ 30) predkladajú sa len Ministerstvu dopravy a Ministerstvu národnej obrany.

(2) Prvú hlavnú prehliadku a zaťažkávaciu skúšku mostov na vybudovaných cestách, po ktorých vedie dráha prevádzaná národným podnikom ČSD, vykoná Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom stavebného priemyslu.

(3) Ustanovenia §§ 26 až 31 platia pre dráhy vojenskej správy s tým, že príslušnosť upraví Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany.

Štvrtá časť.
Prevádzka dráhy.

I. Technická jednotnosť.

§ 33.

Záväznú jednotnosť v odbore vybudovania a udržovania dráhy (včítane vozidiel, zabezpečovacích a iných zariadení) určí Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany a Ústredím výskumu a technického rozvoja, a pokiaľ ide o dráhy prevádzané komunálnymi podnikmi, aj po dohode s Ministerstvom vnútra.

II. Povinnosti dráhových podnikov za zvýšeného ohrozenia štátu.

§ 34.

(1) Za zvýšeného ohrozenia štátu je dráhový podnik povinný okrem povinností uložených mu zákonom najmä aj dopravovať vojenské zprávy, poprípade dovoliť, aby vojenská správa použila priamo jeho oznamovacie vedenia, ktoré nie sú nevyhnutne potrebné na prevádzku, a aby na jeho pozemkoch boly zriadené alebo na telegrafných a telefónnych stĺpoch pripnuté vojenské oznamovacie vedenia; pritom však treba zabezpečiť nerušenú prevádzku v dráhových slaboprúdových vedeniach.

(2) Prednostne bude prepravovaný materiál a obstarávané prevozy na účely obrany vlasti; poradie prevozov určí vojenská správa.

III. Vozidlá dráh.

§ 35.
Schvaľovanie typov dráhových vozidiel.

(1) Typy dráhových vozidiel schvaľuje Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany a Ústredím výskumu a technického rozvoja.

(2) Pre schvaľovanie typov trolejbusov platia predpisy o technickom vystrojení, stavbe, rozmeroch a váhach cestných motorových vozidiel, s výnimkou elektrického hnacieho mechanizmu.

(3) Schvaľovaniu typov nepodliehajú vozidlá dráh pre neverejnú prepravu, z ktorých nie je možný priamy prechod vozidiel na dráhu pre verejnú prepravu.

(4) O schválenie typov požiada dráhový podnik, ktorý bude vozidlá používať, poprípade, ak nie je dráhový podnik ešte známy, vyrábateľ vozidiel.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 platia obdobne aj o schvaľovaní podstatných zmien typov dráhových vozidiel.

§ 36.
Skúšanie dráhových vozidiel.

(1) Pred uvedením do prevádzky podliehajú vyskúšaniu rušne a motorové vozidlá; Ministerstvo dopravy môže určiť, že takéto vozidlá s menším výkonom a menšou prípustnou rýchlosťou nepodliehajú vyskúšaniu.

(2) Vyskúšanie vykoná na žiadosť dráhového podniku krajský národný výbor, ktorý o priaznivom výsledku vyskúšania vydá osvedčenie.

§ 37.

Ustanovenia pre dráhové vozidlá národného podniku ČSD a vojenskej správy.

(1) Ustanovenia §§ 35 a 36 platia pre dráhové vozidlá národného podniku ČSD a vojenskej správy so zmenami uvedenými v odsekoch 2 a 3.

(2) Typy vozidiel národného podniku ČSD určuje v medziach hospodárskeho plánu tento národný podnik sám svojimi orgánmi po dohode s vojenskou správou a Ústredím výskumu a technického rozvoja. Vyskúšanie vlastných vozidiel vykonáva národný podnik ČSD taktiež svojimi orgánmi, a to po dohode s vojenskou správou. Zápis o priaznivom výsledku skúšky nahradzuje osvedčenie podľa § 36 ods. 2.

(3) Typy dráhových vozidiel vojenskej správy určuje a vyskúšanie týchto vozidiel vykonáva Ministerstvo národnej obrany po dohode s Ministerstvom dopravy. Zápis o priaznivom výsledku skúšky nahradzuje osvedčenie podľa § 36 ods. 2.

IV. Obstarávanie cudzích prepravných potrieb dráhou pre neverejnú prepravu.

§ 38.

Povolenie na to, aby podnik dráhy pre neverejnú prepravu mohol obstarávať aj cudzie prepravné potreby, t. j. prepravovať tovar pre iné osoby a prepravovať iné osoby než vlastných zamestnancov, udeľuje, poprípade takú povinnosť mu ukladá Ministerstvo dopravy.

V. Zmeny v prevádzke dráhy.

§ 39.
Zmena príslušnosti ku skupine dráh.

Ak je potrebné v súvislosti so zmenou príslušnosti ku skupine dráh vykonať na dráhe stavby alebo úpravy komunikácií alebo vôd (vodných diel), ako aj ak je potrebné vyvlastnenie, zabezpečenie proti nebezpečenstvu požiaru alebo opatrenie na ochranu mimodráhových elektrických vedení, prejednajú sa podľa ustanovení platných pre stavby na dráhe tej skupiny, ku ktorej má dráha po zmene náležať.

§ 40.
Zmeny v spôsobe prevádzky.

Zmeny v spôsobe prevádzky (premena prevádzky parnej na prevádzku elektrickú a pod.) povoľuje Ministerstvo dopravy po dohode so Štátnym úradom plánovacím a Ministerstvom národnej obrany.

VI. Zrušenie dráhy.

§ 41.

(1) Pred rozhodnutím o zrušení dráhy (jej časti) vykoná Ministerstvo dopravy zpravidla konanie podľa obdoby ustanovenia § 4 ods. 1, aby bolo zistené, či nebude zrušenie dráhy v rozpore so všeobecnými záujmami, ako i aby bolo zistené, akým spôsobom bude zabezpečená doprava obstarávaná dosiaľ dráhou, ktorá má byť zrušená.

(2) Na snesenie zrušenej dráhy je potrebné povolenie, ktoré vydá krajský národný výbor so súhlasom vojenskej správy.

(3) Pred vydaním povolenia na snesenie dráhy sa vykoná miestne vyšetrenie, ak je to podľa povahy veci potrebné. Pritom sa použijú primerane ustanovenia platné pre stavby na dráhe príslušnej skupiny.

Piata časť.
Konanie.

§ 42.
Právomoc.

(1) Pokiaľ nie je zákonom alebo predpismi podľa neho vydanými ustanovené inak, je dopravným správnym úradom pre dráhy prevádzané národným podnikom ČSD a pre dráhy vojenskej správy Ministerstvo dopravy, pre ostatné dráhy krajský národný výbor.

(2) Ak je daná príslušnosť viac národných výborov, môže orgán vyššieho stupňa uložiť vykonanie konania pre celé navrhované opatrenie iba jednému z nich.

§ 43.

Konanie o veciach, vyplývajúcich zo styku dráhy s inými komunikáciami (vedeniami), pozemnými stavbami, vodami (vodnými dielami) a s územím, v ktorom sú dobývané nerasty.

(1) Veci vyplývajúce zo styku dráhy s inými komunikáciami (vedeniami), pozemnými stavbami, vodami (vodnými dielami) a s územím, v ktorom sú dobývané nerasty, rozhodujú úrady (orgány) na to kompetentné po vzájomnej dohode.

(2) Ak je o veciach uvedených v odseku 1 konané miestne vyšetrenie, treba naň pozvať aj dotknutý dráhový podnik.

(3) Ak majú byť v súvislosti s vecmi, uvedenými v odseku 1, uskutočnené stavby na pozemku slúžiacom prevádzke dráhy, prejednajú sa ako stavby na dráhe podľa ustanovení tohto nariadenia.

§ 44.
Zachovanie štátneho, hospodárskeho a služobného tajomstva.

Všetky úrady (orgány) vykonávajúce verejnú správu vo veciach dráh, ako aj iné úrady (orgány) a dráhové podniky sú povinné pri prejednávaní vecí, týkajúcich sa dráh, dbať všemožne na zachovanie štátneho, hospodárskeho a služobného tajomstva a robiť na ten účel všetky potrebné opatrenia.

Šiesta časť.
Štátny dozor.

§ 45.
Všeobecne.

(1) Hlavný dozor vo veciach dráh vykonáva Ministerstvo dopravy.

(2) Národné výbory vykonávajú dozor pokiaľ ide o úkony verejnej správy vo veciach dráh, o ktorých im prislúcha rozhodovať podľa zákona a predpisov podľa neho vydaných.

(3) Dozor vo veciach dráh vojenskej správy vykonáva Ministerstvo dopravy, a to po dohode s vojenskou správou.

(4) Pokiaľ prevádzka dráhy pre neverejnú prepravu, z ktorej je možný priamy prechod vozidiel na dráhu pre verejnú prepravu, je súčasťou banskej prevádzky, vykoná sa výkon dozoru po dohode s banským úradom I. stupňa.

(5) Orgány štátneho dozoru môžu žiadať od dráhového podniku alebo jeho zamestnancov údaje a vysvetlenia, ako i predloženie písomností vo veciach týkajúcich sa vedenia prevádzky.

(6) Dráhový podnik dovolí orgánom štátneho dozoru používať dráhové oznamovacie zariadenia.

§ 46.
Dozor vojenskej správy.

Vojenská správa sa môže kedykoľvek presvedčiť, hoci i na mieste, či dráhový podnik plní povinnosti, ktoré ho postihujú v záujme obrany vlasti, nemôže však zasahovať priamo do vedenia prevádzky.

§ 47.
Dozor na parné kotly a nádoby na tlak.

Bezpečnostný dozor (vyskúšanie a prehliadky) na parné kotly rušňov, na stabilné a lokomobilné parné kotly a na nádoby na tlak, ktoré sú v užívaní dráh prevádzaných národným podnikom ČSD, vykonáva si tento národný podnik sám.

Siedma časť.
Záverečné a zrušovacie ustanovenia.

§ 48.
Vykonávacie predpisy.

Ministerstvo dopravy, podľa povahy veci po dohode s kompetentnými ústrednými úradmi, vydá podrobnejšie predpisy na vykonanie tohto nariadenia; pritom môže aj určiť úľavy a odchýlky pre prípady, v ktorých to povaha veci vyžaduje.

§ 49.
Zrušovacie ustanovenie.

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré odporujú tomuto nariadeniu.

§ 50.
Účinnosť zákona.

Zákon č. 97/1950 Sb., o dráhach, nadobúda účinnosť dňom 1. júna 1951.

§ 51.
Účinnosť a vykonanie nariadenia.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. júna 1951. Vykoná ho minister dopravy po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Petr v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.